

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

N:r 9
November

Organ för Svenska Brandkärernas Riksförbund.
Redaktion: Styrmansg. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1936
18 årgången

Explosion.

Vad som i dagligt tal benämnes explosion kan vara mycket olika företeelser. Många gånger anses det med explosionen förbundna bullret "knallen" vara den väsentliga delen av fenomenet. Eftersom brandmannen då och då kan råka ut för explosioner av olika slag är det ej ur vägen att i någon mån söka reda upp vad en explosion egentligen är.

Man kan skilja på två olika slag av explosioner. Det ena slaget har kemiska orsaker, det andra fysikaliska.

Den kemiska explosionen, som är förenad med eld- och värmeutveckling kan bero av följande omständigheter.

1. Förbränning av ett ämne, som på ett kort tidsmoment för-

mår utveckla stora gasmängder oftast i förening med hög värmeutveckling (t. ex. krut och sprängämnen).

2. Snabb förbränning av en blandning av å ena sidan en brännbar gas, å andra sidan syrgas eller luft (gasexplosion).

3. Förbränning av en blandning brännbart damm och luft (dammexplosion).

Vid explosioner talas stundom om två smällar, varvid den första ofta anges som kort, den andra som längre och kraftigare. Ofta kan två explosioner hava ägt rum t. ex. vid gasexplosioner, därigenom att gasblandning funnits på två platser och mellan dem ett område, där elden fortplantat sig långsammare. Vidare kan den första giva upphov till en andra.

Så kan t. ex. explosion av en behållare föra med sig en andra explosion, därigenom att damm virvlas upp av det vid första explosionen uppkomna lufttrycket. Ekoverkan kan stundom giva anledning till den uppfattningen att två explosioner ägt rum ehuru det i verkligheten varit fråga om endast en.

Det vid explosionen utkommande trycket kan förstöra de starkaste byggnadskonstruktioner. T. o. m. då det finnes fönster kunna murarna raseras, därför att de vid explosionen bildade gasmängderna ej hinna undan tillräckligt hastigt genom fönsteröppningarna. På den plats där explosionen uppstår är icke alltid trycket störst, så att många gånger personer, som befinna sig där, endast skadas obetydligt, medan längre bort stora skador åstadkommas. Explosionstrycket tager många gånger överraskande riktningar, som äro svåra att förklara. Starka konstruktioner kunna förstöras, medan svaga stå kvar. Antagligen breder explosionen då ej ut sig lika i alla riktningar, utan rör sig liksom en bölja i en viss riktning. Vid många tillfällen förefaller det som om ett undertryck skulle uppstå, i det att de bildade gaserna avkylas och sammandraga sig. Vid flera tillfällen har nämligen iakttagits, att glasrutor tryckts in. Möjligen kan den ovan omtalade andra knallen höra samman med att explosionsgasernas volym vid avkylning hastigt minskas och deras plats snabbt ersättes av den yttre luften.

Explosiva varor.

Den för förbränningen av krut och sprängämnen erforderliga syremängden finnes kemiskt bunden i det exploderande ämnet och tages således ej från luften. Dylika ämnen kunna därför explo-

dera i slutna rum såsom i borrhål eller i patronhylsor. Vid explosionen utvecklas ej endast ett ansevärt tryck utan även hög värme. Trots den korta varaktigheten åtföljes därför explosionen ofta av eldsvåda. Temperaturen då vanligt svartkrut exploderar rör sig omkring 3,500° C och de moderna sprängämnena såsom bomullskrut, nitroglycerin, dynamit m. m. nå förbränningstemperaturen uppåt 5,300° C.

Förekomsten av krut eller sprängämnen i närheten av en eldsvåda utgör givetvis ett hot mot brandmanskapets säkerhet. Något annat effektivt skydd än att om möjligt söka undanförla de explosiva varorna till en tryggsamt plats finnes ej.

Gasexplosioner.

På sätt och vis lömskare än de explosiva varorna äro vissa brännbara gaser, som med luft bilda explosiv gasblandning. Villkoret för en dylik gasexplosion är att gasmängden är blandad i visst bestämt förhållande med luften. Sjunker i blandningen den brännbara gasen under en viss procenthalt kan explosion ej inträffa. Denna procenthalt kallas den **undre explosionsgränsen**. Stiger i blandningen den brännbara gasen över en viss procenthalt kan explosion ej heller inträffa. Denna procenthalt kallas den **övre explosionsgränsen**.

Explosionsgränser för några vanliga gaser.

Gas	Undre expl.-gräns	Övre
Acetylen	3 %	80 %
Bensin	2,6 "	6 "
Bensol	2,7 "	6,5 "
Sprit	4 "	14 "
Lysgas	8 "	23 "
Vätgas	9 "	66 "

Under och över explosionsgränserna brinner gasblandningen inom vissa gränser mer eller mind-

re hastigt och ju närmare procenthalten ligger explosionsgränserna desto häftigare blir förbränningen.

En blick på tabellen visar att redan små mängder gas äro tillräckliga för att åstadkomma explosioner. Å andra sidan bör observeras att med undantag av acetylen och vätgas, explosionsrisken snart upphör om gasens procenthalt ökas.

Av de i tabellen upptagna gaserna äro acetylen, bensin och lysgas de vanligaste och av dem torde bensinen numera komma i första rummet. En gemensam egenskap hos dessa gaser är att de hava stark lukt, som en normal näsa uppfattar långt innan den andre explosionsgränsen nåtts. Detta utgör ett visst skydd. Å andra sidan avtrubbas som bekant luktsinnet, då det långvarigt utsättes för en bestämd lukt. Man känner med andra ord, om man en längre tid vistats i en lokal ej en lukt, som kanske starkt besvärar en utifrån kommande person. Luktsinnet är således under alla omständigheter ej pålitligt.

Med hänsyn till att bensin förekommer i stor utsträckning är det måhända lämpligt att framhålla vissa omständigheter, som hava samband med explosion. Då det gäller handhavande av bensinkärl hör man ofta personer yttra att det eller det kärlet ej är farligt, ty det är tomt. Som av tabellen framgår föreligger risk för explosion endast om bensingasmängden ligger mellan 2,6 och 6 %. I ett käril med flytande bensin är ofta utrymmet ovan vätskeytan fyllt med en gasblandning, som överstiger 6 %, därför att bensingasen succesivt avgår från vätskeytan. I ett tomt käril däremot avgår bensingas endast från de små vätskemängder, som häfta vid kärlets väggar. Därför kan bensingas ej heller bildas i

större mängder och följaktligen föreligger här större möjligheter att få en bensingasmängd, som ligger mellan 2,6 och 6 %. På grund härav är också risken för explosion större i tömda kärl än i fyllda, ett förhållande, som särskilt bör beaktas av brandmän. Bensingasen har en ovanligt stor förmåga att en längre tid hålla sig kvar i kärlet, även om dessa stå öppna. Det har inträffat att tömda kärl, som stått öppna i månader exploderat. De tomma bensinkärlen få därför ej behandlas vårdslöst eller nonchaleras, vilket alltför ofta är fallet. Endast om de grundligt spolas med ånga kan man vara säker på att de äro fria från bensinrester och bensingas. Innan sådan spolning skett böra alla tomma bensinkärl förvaras väl slutna och på sådan plats, att de ej kunna utsättas för eld från omgivningen.

Man ser ofta i dagspressen omnämnas, att ett spritkök eller bensinkök och även fotogenkök exploderat vid påfyllning. I de flesta fall är det ej köket, som exploderat utan påfyllningskärlet, varvid nästan alltid den person, som ombesörjt påfyllningen allvarligt skadats. Med anledning av vad som ovan anförts angående de brännbara gasernas egenskaper är det lätt att förstå, att påfyllning av ett brinnande kök är förenat med stor fara. Vid avtappningen av kärlet ersättes ju vätskan med luft, som strömmar in. Denna luft blandar sig med gasen i kärlet och när blandningen blivit så utspädd att gasen kommit inom explosionsgränsen är en antändning, från det brinnande köket mycket sannolik. Alla dessa ofta förekommande och synnerligen allvarliga olyckor, som resultera i förlust av både människoliv och egendom får skrivas på okunnighetens konto. Det är varje brandmans plikt att

genom upplysning söka motverka denna okunnighet. Kunskap om faran är det enda, som kan avhålla människor från vårdslöshet.

Gasernas tyngd i förhållande till luften har också en viss inverkan på den med dem förenade faran. De lättare gaserna stiga uppåt och äro därför i allmänhet ganska lätta att vädra ut, vilket däremot ej är fallet med de tyngre. Av de i tabellen upptagna gaserna äro

vätgas (spec. vikt 0,07)

lysgas (spec. vikt 0,50)

acetylen (spec. vikt 0,90) lättare än luften medan bensingas, bensolgas och spritgas äro nära tre gånger tyngre än luften.

Dammexplosioner.

Dammexplosioner äro mindre vanliga än gasexplosioner och förekomma endast inom vissa industrier, såsom kvarnar, sockerfabriker, spinnerier, fabriker där trä och kork bearbetas eller med andra ord på platser, där brännbart damm i större mängder svävar i luften. Explosivt damm kan bildas ej endast av organiska ämnen som socker, mjöl och trä utan under vissa omständigheter även av metaller. Antändes i en dylik fabrik dammet och detta svävar så tätt i luften, att elden från ett dammkorn kan tända närbelägna, uppstår en synnerligen häftig förbränning. Vid all förbränning bildas gaser, som taga många gånger större plats än det brin-

nande ämnet. På grund av den häftighet, varmed förbränningsgaserna bildas, hinna dessa ej undan genom befintliga öppningar utan väggar eller tak tryckas ut. Ju mindre dammpatrisklarna äro desto häftigare blir explosionen.

Redan vid fastställandet av explosionsgränserna för gaser hava olika forskare kommit till olika resultat, vilket visar att gasexplosioner bero av så många omständigheter att gränserna äro svåra att exakt fastställa. (De ovan angivna siffrorna äro därför att anse som ungefärliga).

Liksom vid gaserna finnes det vid dammexplosionerna naturligtvis vissa gränser. Svåva dammpatrisklarna så glest att elden från en partikel ej kan inverka på bredvidvarande kan explosion ej uppstå och är dammet så tätt att luften ej räcker till för fullständig förbränning kan explosivt förbränning ej heller äga rum. Å andra sidan kan i dammiga lokaler, där luften under normala förhållanden ej är alltför dammbemängd, genom drag eller andra omständigheter lagrat damm virvlas upp, så att risk för explosion kan uppstå. I dylika lokaler kan t. o. m. eldsläckningsstrålen virvla upp damm, så att explosioner uppstå.

Man måste således räkna med att i lokaler, där brännbart damm i större mängder förekommer kunna dammexplosioner inträffa.

Torsten Mohlin.

Rättelse.

I artikeln "Elden" i föregående nummer underrubrik "Vätskor" rad 4 har insmugit sig ett tryckfel. Meningen "Med flampunkt

menas den högsta temperatur o. s. v." skall lyda "Med flampunkt menas den lägsta temperatur, som vätskor kunna hava för att från densamma skall avgå antändbara ångor".

Är komplettering av gällande brandstadga nödvändig?

Som bekant lyckas brandkonsulenterna i regel i samråd med vederbörande lokala brandförsäkringsbolag och de olika länsstyrelserna utan alltför stora svårigheter genomdriva erforderliga brandkårens uppsättande samt att dessa förses med lämpligt anpassad brandsläckningsmateriel. Stundom kan dock svårigheterna bli dem övermåttiga. Brandstadgans formulering är nämligen sådan, att endast då "byggnadstätthet" råder eller då "eldfarliga inrättningar" förefinnas kunna brandkonsulenterna erhålla länsstyrelsens hjälp i form av ett åläggande för kommunen att anskaffa erforderlig brandredskap. Vad jag härmed vill hävda är att även andra omständigheter kan motivera ett åläggande för kommunerna att ordna brandskyddet. Sådana särförhållanden hava vi bl. a. i våra skärgårds- och andra öars isolerade lägen. Även om "byggnadstätthet" ej råder eller "eldfarliga inrättningar" ej alltid finnas är risken för en katastrof på åtskilliga av dessa öar dock stor.

I Jönköpings län finnes ett eklatant exempel på en kommuns isolerade läge i förhållande till närmaste med motorspruta försedda brandkår, nämligen Visingsö kommun. Att med därvarande primitiva brandredskap verksamt bekämpa en brand i framskridet skede i en av barrskog omgiven ladugård torde praktiskt taget vara omöjligt. Räder hård blåst vid tillfället för en eventuell brands uppkomst torde katastrofen vara oundviklig.

Sommaren 1934 besökte under-tecknad i egenskap av brandkonsulent ön för att verkställa utredning angående därvarande eldsläckningsförhållanden. Undersökningen gav det nedslående resultatet att endast några mindre handkraftssprutor funnos. Med anledning därav ordnades på sedvanligt sätt sammanträde med representanter för kommunalstämman, brandförsäkringsbolaget och brandkonsulenten för sakens dryftande. Förslag inlämnades till kommunalstämman och brandförsäkringsbolaget utlovade verksamt ekonomiskt bistånd, men trots detta avslag kommunalstämman det begärda anslaget för att tillgodose öns behov av brandsläckningsmateriel.

Hur ärendet sedermera utvecklades framgår av följande skrivelse.

"Till Konungen".

Den 9 juli 1934 inlämnade under-tecknad till Länsstyrelsen i Jönköpings län en skrivelse av följande innehåll:

"Till Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Efter anmodan av vissa försäkringsbolag har under-tecknad verkställt inspektion av eldsläckningsförhållandena på Visingsö och har denna givit vid handen, att Visingsö är praktiskt taget oskyddat mot eldsvådors utbredning. En under ogynnsamma förhållanden utbruten vådeld kan åstadkomma ödeläggande verkningar. Då därjämte närmaste brandkår, Grenna stads, ej förfogar över motorspruta (staden har vattenledningsnät) måste hjälp begäras

från Jönköping, Tranås, Tidaholm, Huskvarna eller Frinnaryd, varvid avsevärd tid går förlorad innan verksamt eldssläckningsarbete kan påbörjas. Under viss tid av året kan dessutom överfarten till ön försvåras, för att inte säga omintetgöras genom upptornade ismassor. Med anledning därav och med stöd av brandstadgan av den 15 juni 1923, avd. II, får undertecknad härmed värdsamt hemställa, att Länsstyrelsen måtte förordna, att brandstadgan, avd. II, måtte gälla å Visingsö i dess helhet."

Skrivelsen remitterades av länsstyrelsen på sedvanligt sätt för yttrande, dels till landsfiskalen i Vista distrikt, som tillstyrkte bifall, dels till kommunalstämman å Visingsö, som avstyrkte bifall till densamma. Länsstyrelsen försökte sedermera få kommunalstämman att göra framställning om tillämpandet av brandstadgan i åtminstone i viss del (angående sotning) men utan resultat. Därjämte förhandlade man med de på ön intresserade brandförsäkringsbolagen men utan resultat på grund av sockenbolagets på ön inställning till saken.

I nu meddelat beslut har länsstyrelsen anfört:

"Länsstyrelsen har tagit handlingarnas innehåll i överbäggande, och enär sådana förhållanden icke kunna anses vara förhanden, vilka jämligt 24 § gällande brandstadga kunna påkalla tillämpning av andra avdelningen i nämnda stadga, finner länsstyrelsen ärendet icke kunna föranleda någon dess vidare åtgärd."

Länsstyrelsen har, som framgår av beslutet, ej ansett, att brandstadgans formulering är sådan, att den möjliggör ett åläggande från länsstyrelsen till kommunalstämman å Visingsö att anskaffa brandredskap trots öns isolerade

läge, som omöjliggör ingripande från en med motorspruta utrustad brandkår inom tidrymd, som kan mätas i timmar.

Det synes mig därför böra ifrågasättas en ändring i gällande brandstadga.

Med anledning av vad som ovan anförts, får jag härmed i underdånighet hos Eders Kungl. Maj:t hemställa, att i brandstadgan av den 15 juni 1923, kap. II, § 24, andra stycket, efter orden "befintligheten av eldfarliga inrättningar" göres följande tillägg "eller andra omständigheter så påkalla."

Jönköping den 21. 1. 1936.

Underdånigast

Holger Rosencrantz,

vice brandchef, brandkonsulent i Jönköpings län.

Till saken hör att med anledning av undertecknads skrivelse länsstyrelsens representant efter att undersökt förhållandet på ön hos undertecknad förhörde sig "om ej anskaffandet av ett brandsegel" skulle lösa brandskyddet på ön. Svaret blev givetvis nekande och sedermera har intet gjorts för brandväsendets förbättrande på ön. Ej heller har, efter vad undertecknad erfarit, från högre ort något gjorts för att förbättra läget ur brandskyddssynpunkt. Då emellertid varje dröjsmål kan bli ödesdigert vore det måhända skäl att i Svenska Brandkårens Riksförbunds styrelse upptaga till diskussion de åtgärder, som böra vidtagas för att få till stånd det enligt mitt förmenande välbehövlige tillägget i Brandstadgans II kap. "eller då andra omständigheter så påkalla."

Holger Rosencrantz.

Brandskyddets organisering i en liten landsortskommun.

Brandskador innebära ju alltid en förlust för den brandskadade. Även om det brunna är försäkrat till fulla värdet blir det ju ofta förluster i form av avbrott i drift o. d. Brandskadorna innebära ju också, oberoende om försäkring finnes eller ej, en nationalekonomisk förlust. Intresset för brandskydd och brandväsende har ju glädjande nog under de senaste åren tagit allt mera fart i bygderna och brandkårer har bildats på många, även små orter. Men ännu finnas många platser där det ej är tillstymmelse till brandskydd. Intresse saknas kanske inte men på flera platser är det väl ekonomiska svårigheter som ställer hinder i vägen.

Det kanske kan intressera brandskyddsintresserade hur brandskyddet ordnats i en liten landsortsocken, hur en frivillig brandkår där kommit till och hur den arbetar. Jag skall försöka att i all korthet beskriva detta.

I byn Melltorp i Hyssna socken ligger husen mycket tätt. På ett par gårdar ligger ladugårdarna på bara några meters avstånd. Alltsedan en brand år 1886 då två ladugårdar gingo upp i lågor och då hela byn, tack vare att vinden ändrade riktning, undgick att förintas, har det diskuterats om att göra något för brandskyddet i orten. Så småningom började intresset att få fastare form och år 1931 bildades på ett möte med intresserade, Hyssna Frivilliga Brandkår. Attiraljen, förvarad i en liten redskapsbod i byn Melltorps centrum, var i början mycket primitiv. En liten bärbar motorspruta med 400 meter be-

gagnad slang och ett par strålrör lyckades kåren få av pastoratets brandstodsbolag. Denna attiralj visade sig dock snart vara både otillräcklig och dålig. Det blev en eldsvåda i en grannkommun dit kåren blev kallad. Här visade sig slangarna ej hålla den långvariga påfrestningar som erfordrades. Detta gjorde att brandstodsbolaget åter bidrog med slang men denna gång blev det 400 meter ny, prima slang. Som den lilla motorsprutan heller ej fungerade riktigt till belåtenhet och var väl svag när längre ledningar behövde utläggas beslöt kåren år 1934 att på egen hand hopsamla medel till en större spruta och mera redskap.

En basarkommitté valdes och så begyntes ett intensivt arbete med att hopsamla vinster till en tombola. Vinsterna skänktes av behjärtade personer i socknen och närliggande samhällen. Insamlingen lyckades bra och basaren gav ett netto på 2000 kronor, en summa som var över förväntan stor. En liknande basar påföljande år gav i det närmaste samma netto och ett par humoristiska fotbollsmatcher inbringade nära 500 kronor.

Redan på hösten år 1934 inköptes och betalades med dessa medel en förstklassig bogserbar motorspruta typ Albin 25 till ett pris av 3900 kronor. Samtidigt inköptes behövliga strålrör, grenrör, gasmasker, skarvstege m. m.

I skrivande stund äger kåren 1000 meter slang och attiraljens sammanlagda värde uppgår, tack vare några mindre kommunala anslag och ytterligare anslag från

brandstodsbolag, till 7300 kronor, en ej föraktlig summa för en liten landsortskär.

Hyssna Frivilliga Brandkår består av brandchef, vice brandchef och 14 manskap. Övningar hållas 5 till 10 gånger om året. Alarmering sker genom en tryckluft-sirén placerad vid materialboden och då de flesta brandmännen har telefon, också genom telefon-alarmering. Överenskommelse har träffats med växelstationen om denna alarmering, som kan äga rum dygnet om och som visat sig vara synnerligen effektiv då manskapet tack vare denna alarmering vid flera tillfällen samlats på några minuter. De flesta brandmännen bo i byn Melltorp och dess närmaste omgivning.

Kåren äger ej ännu egen bil utan har avtal träffats med ett

par närboende lastbilägare som vid utryckningar transporterar manskap och attiralj. Förhandlingar pågå dock om inköp av brandbil och det är att hoppas att även denna fråga snart skall vara löst.

Under den period kåren har existerat har den flera gånger medverkat vid eldsläckning, sista gången vid eldsvådan i oktober på Sätilla Prästgård där stora värden voro hotade. Brandmännen, de flesta unga pojkar mellan 17 och 30 år, ha alltså visat ett stort intresse för saken och trots att ingen ersättning erhålles, besöks punktligt alla övningar. Allmänheten har också visat synnerligen stor förståelse för arbetet och vid flera tillfällen har det bidragits med penningssummor till rörelsen.

Hugo Johansson.

De frivilliga brandkårerna och djurskyddet.

Från arbetet i Uppsala län. (Ur J. U. F-bladet n:r 19, 1936)

Den, som upplevat en ladugårdsbrand med tillhörande fasor, hört de fastbundna djurens hemska råmande och efter branden sett de uppsvällda kropparna med bindslet om halsen fastgjorda vid foderborden, förstär tillfullo, vilket gagnande verksamhetsfält finnes öppet för landsbygdens frivilliga brandkårer. Om vid en eldsvåda inga människoliv gå förlorade, räknas ofta krasst och materialistiskt blott vilka ekonomiska värden, som tillspillogivas eller eventuellt kunna räddas av brandkår. Denna syn på saken är en något snäv uppfattning, som i hög grad behöver kompletteras. Om i detta sammanhang bortses från brandkårernas betydelse som hembygdsvårdare med därtill hörande skydd

för hem och hembygd, må allvarligt framhållas de många stordåd i det tysta, som en effektiv och verkligt slagkraftig, frivillig brandkår utför till djurskyddets fromma.

Någon vill möjligen påstå, att tidningspressens mer eller mindre sensationella meddelanden ej så ofta tala om innebrända djur, men tydligare talar 10-årsstatistikens för åren 1921—1931. Då innebrändes 30,000 djur, varav enbart under år 1931 antalet vid ladugårdsbrand förlorade djur uppgick till 9,200.

Utän att se alltför kritiskt på saken måste kraftigt framhållas, att tillfredsställande anordningar till förebyggande av brand i våra djurstallar ofta saknas. Inom in-

dustrien och i verkstäderna råder i regel sträng noggrannhet såväl beträffande byggnadernas uppförande, elektrisk installation och personalens handhavande av eldfarliga föremål m. m. Kontrollen i detta avseende borde vara minst lika stark i våra djurstallar, men erfarenheten visar tyvärr allt för tydligt, att så ej är fallet. Varsamhet med eld skall vara första budet. Detta gäller icke minst tobaksrökning. Det är oförlätlig vårdlöshet att med tänd cigarr eller pipa gå in i en ladugård. Säkertligen förstå de flesta djurägare och skötare detta, men tyvärr finnas ännu personer, som icke inse faran häri. — Kortslutning i elektriska ledningar som eldsvådeorsak är alltför vanligt, men man behöver icke ständigt skylla på "kristidsledning". Grov vårdlöshet med söndriga proppar och dåligt isolerade ledningar ha ofta givit upphov till stora katastrofer.

Man kan naturligtvis icke fordra brandbottnar och liknande eldsäkra anordningar i djurstallarna, men det finnes många säkerhetsåtgärder, som äro ägnade att förebygga en eldsvådas utbrytande. En stor uppgift att fylla har i detta fall ökad upplysning i hithörande frågor bland all ladugårdspersonal. Varje djurvårdare bör genom saklig instruktion och propagerande bli bibringad den övertygelsen, att han är huvudsvarig i det drama, som utspelas när brand uppstår i ladugården. Han måste nogsamman känna inom sig, vilka räddningsåtgärder, som äro effektiva. En enda persons snabba ingripande, hans arbete utfört med lugn och målmedveten precision har räddat många djurliv.

Av stor vikt är att intimt samarbete äger rum mellan landsbefolkningen och brandkåren på platsen eller i närheten. Lands-

bygdens frivilliga brandväsende har under senare år utvecklats till en fullständig folkrörelse, vars omfattning är av stora mått. Det finnes stora delar av vårt land, där varje sommarfest med något-sånär fullgätt program näppeligen kan gå av stapeln, utan att bygdens frivilliga brandkår medverkar med uppvisning. I första hand gäller detta J. U. F.-avdernas sammankomster, men ofta anordna brandkårens festliga brandövningar i egen regi, för att på så sätt finansiera sin verksamhet. Icke minst är så förhållandet inom Uppsala län. Sälunda arbetar inom länet ett 40-tal kårer, vilka som organisatör och ledare ha länets verksamme brandskyddskonsulent kapt. F. Kyberg, Vattholma. Kårens chefer äro sammanslutna i en gemensam förening, Uppsala läns Brandbefälsförbund. Säkertligen var det ingen tillfällighet att nämnda förbund vid sitt senaste sammanträde i Uppsala upptog som överläggningsämnen "Bekämpning av skogseld" med länsjägmästare R. Lübeck som inledare och "Brandskydd i djurstallar" med husdjurskonsulent S. Lindén som talare. Intresset för dessa frågor vittnade om brandchefernas varma förståelse för eldfaran på landsbygden. Konsulent Lindéns synpunkter, vilka inspirerat mig till dessa rader, må här närmare framföras.

Beträffande brandskyddet i våra djurstallar må ännu en gång kraftigt understrykas behovet av samarbetet mellan brandkårens och djurägarna. Det vore önskvärt, att kårens minst en gång varje år vid en fingerad ladugårdsbrand hade tillfälle till samövning med ladugårdspersonalen. Vid dylik övning bör inte sparas på dramatiska effekter i form av motorbuller, siréntjut, skumsläckning etc. Först då får brandman-

skapet en uppfattning om lämpligaste tillvägagångssättet för djurens lösgörande och utdrivning ur byggnaden. Ett dylikt oroande av djuren innebär givetvis utgifter i form av minskad mjölk-mängd m. m., men säkerligen finnas många jordbrukare, som av förståelse för dess betydelse upplåta ladugården för dylik övning.

Ett problem är alltid svårlost. Hur skall man kunna frigöra djuren? Jag syftar då i första hand på mjölkorna. Många patenterade bindselanordningar finnas att tillgå i handel, men man kan fråga sig, om dessa fylla de krav, man har rätt att ställa på ett fullgott, hållbart och snabbblösende dylikt. Troligen icke. I varje fall ha de ej vunnit den utbredning och användning, som önskvärdt vore. En fara är, då man ej har standardiserade bindslen, att brandmanskapet icke skulle förstå sig på utlösningsanordningen, om gårdens folk av någon anledning vore satt ur funktion. En fråga, som är värd att upptagas till diskussion, är, om ej i varje ladugård borde finnas en kraftig kniptång eller bultsax. Måhända skulle ett dylikt verktyg, upphängt vid ladugårdsdörren och försett med plomb, som slites bort vid användningen, göra lika god tjänst vid eldsvåda, som den eventuellt i vagnboden upphängda eldsläckningsapparaten. Under alla förhållanden borde varje brandkår vara utrustad med en bultsax, med vilken djurens bindslen helt radikalt kunde klippas av.

Stor klokhet från brandmanskapets sida fordras även för att få ut redan lösgjorda djur. Här spelar djurens vana vid utsläppning stor roll. Försöker man emellertid få ut ett djur i taget och, om så erfordras, lägger en säck över kons huvud, bör ladugårdens utrymmande kunna ske utan pa-

nik. Detta självfallet under förutsättning att brandens omfattning är av den art, att räddningsarbete låter sig göras.

Noga bör observeras att djuren icke äro i säkerhet, förrän de instängts i någon fälla på behörigt avstånd från den brinnande byggnaden. I annat fall kan man räkna med, att de instinktivt åter bege sig in i eldgården. Varpå detta beror är svårt att säga. Teorin om att eldskenet skulle locka dem är säkerligen ohållbar. I stället kan man förmoda, att samtliga husdjur, utpräglade vanedjur som de äro, i den villervalla och oro, som uppstår vid en brand, i sitt inre ha förmimelse av en enda lugn plats värd att uppsöka: bås-platsen eller spiltan.

Många rena brandkårsfrågor vore värda att framhållas. Så t. ex. gäller vid brand i ladugård såväl som annorstädes, att en person för befälet, och att allt räddningsmanskap underordnar sig dennes befallningar. Vidare må poängteras vikten av att ett frivilligt organiserat studium kring brandskyddsproblemen kommer till stånd på landsbygden. Det är icke nog med, att mer eller mindre fackutbildade personer "gå brandsyn" och att man pliktroget betalar sina försäkringspremier. Det fordras någonting mera. Framför allt kräver ansvarskänsla.

För Uppsala läns vidkommande hoppas vi mycket av djurskyddssektionen inom Jordbruksreungdomens Förbund. Samarbetet ute i socknarna mellan J. U. F:s djurskyddsklubbar och de frivilliga brandkärerna bör bli välsignelsebringande. Djurägarnas och ladugårspersonalens deltagande i övningar och instruktionskurser skall göra djurskyddsarbetet välgörande praktiskt och effektivt. Lyckligtvis löpa de ekonomiska synpunkterna och djur-

skyddssträvandena här parallellt. Kanske skall därför det arbete för brandskydd i djurstallar och övrigt verksamt djurskydd, som med ungdomlig entusiasm bedrivs, i detta avseende åstadkomma, vad en känd talare i annat sammanhang yttrat, att vi just nu stå inför — landsbygdens uppvaknande.

Göran Knutson.

HALLSTRÖMS

Brandredskapsagentur

f. d. brandlöjtnant A. Hallströms agentur

Malmö

Rikstel. 27993

Firma i brandredskap, alla slag, såsom:

Eldsläckningsapparater

Manskapsutrustningar

Slang med armatur

Alarmpapparater

Rökskyddare

Brandsegel

Stegar

m. m.

RIKSFÖRBUNDET.

Protokoll fört vid ordinarie årsmöte med medlemmar av Svenska Brandkårens Riksförbund i Söderhamn den 29 och 30 aug. 1936.

Närvarande: Av Centralstyrelsen landshövdingarna N. Edén och J. Nilsson, direktörerna G. Bylund och N. Nordengren, överstelöjtnant R. Stridbeck, rektor G. Eliasson och domänintendent B. Nilsson. Av brandkonsulenterna 15 st. Ombud från länsförbund och kårer. Dessutom representanter för anslagsgivande brandförsäkringsinrättningar och personliga medlemmar. Till mötets offentliga del infunno sig en del inbjudna, så att samtliga deltagare uppgingo till i runt tal 300 personer.

§ 1.

Riksförbundets ordförande hälsade förbundsmedlemmarna välkomna samt höll parentation över avlidne styrelseledamoten S. Gottliebsson.

§ 2.

Utsågos herrar G. Bylund och N. Nordengren att jämte ordföranden justera mötets protokoll.

§ 3.

Centralstyrelsens redogörelse över verksamheten 1935 hade genom införandet i tidskriften tidigare underställts medlemmarna, varför ansågos obehövt uppläsa densamma. Redogörelsen lades med godkännande till handlingarna.

§ 4.

Revisionsberättelse för kalen-

deråret 1935 upplästes och lades till handlingarna. Ansvarsfrihet beviljades styrelsen.

§ 5.

Till ordförande och vice ordförande i Riksförbundet omvaldes landshövding N. Edén och landshövding J. Nilsson. Till styrelseledamot nyvaldes brandchefen, ryttmästare A. Hæggström efter häradsskrivare S. Gottliebsson. Domänintendent B. Nilsson omvaldes.

Till styrelsesuppleanter omvaldes herrar Kylberg och Forssman samt nyvaldes efter brandchefen A. Hæggström, ingenjör N. Almér, Jönköping samt efter f. v. brandchefen N. Ohlsson, direktör P. Marits, Leksand.

§ 6.

Till revisorer omvaldes direktörerna K. H. Modén och C. Sabelström samt till revisorssuppleanter herrar G. Hedman och H. Adrian.

§ 7.

Medlemsavgiften, fem kronor för enskild medlem och tio kronor för brandkår eller kommun, skulle bibehållas under år 1937.

§ 8.

Den offentliga delen av förbundets möte, till vilket inbjudan utgått till representanter för Söderhamns stad och industrier i länet m. fl., öppnades av Riksförbundets ordf., landshövding Edén, som hälsade de närvarande välkomna och därefter överlämnade ordet till landshövding Lübeck, som i ett anförande bland annat framhöll, att det för länets brandskydd var av stor betydelse att Riksförbundet förlagt sitt årsmöte inom detsamma och frambar härför länets tack.

Landshövding Edén tog därefter till orda och redogjorde för

Riksförbundets framgångar sedan dess omorganisation 1927 och uttryckte den förhoppningen, att länsförbund snart måtte bildas i de län, som ännu icke hava sådana. Landshövdingen bringade i fortsättningen ett tack till de brandstodsbolag, som lämna bidrag till länsbrandkårsförbunden och meddelade att även statsmakterna visat tillmötesgående och förståelse för verksamheten genom anslag till Riksförbundet. I sitt anförande framhöll även landshövdingen, att det icke är tillräckligt för brandskyddsrelsen att det finnes brandkärer och attiralj, utan kårerna skola på rätt sätt kunna begagna sig av densamma och det är konsulenternas uppgift att instruera brandmännen så att kårerna alltid äro i full slagkraft.

Alla måste enas om att med kraft göra vad som göras kan till skydd för hem och härd. Det är en uppgift värdig svenska män slöt landshövdingen det med kraftiga applåder avtackade anförandet.

§ 9.

Höll dir. Nordengren ett föredrag om "Några synpunkter angående industribrandkärer" och civilingenjör Arild om "Under en studieresa i Tyskland gjorda iakttagelser angående brandmaterielens utveckling" varefter kapten Gillner redogjorde för arbetskommissionens verksamhet under gångna året.

§ 10.

Gav Söderhamns stads brandkår en uppvisning och demonstrerades och kördes därefter en del utställda motorsprutor.

§ 11.

På kvällen samlades mötesdeltagarna till middag å Stadshotel-

let, varvid tal höllos av landshövdingarna Edén, Lübeck och Nilsson m. fl.

väsande studerades. Norrala brandkår gjorde även en utryckning.

§ 12.

Den 30 aug. kl. 10 avreste deltagarna till Ljusne, där brandkåren gav en uppvisning. Därifrån ställdes färden till Östanbo, Söderala och Norrala, vars brand-

In fidem:

Erik Gillner.

Justerat:

Nils Edén
Nils Nordengren
G. Bylund

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN.

Jönköpings läns brandkårsförbund.

t. f. Konsulent: Brandmästare G. Thorö, Jönköping. Exp. Brandstationen, tel 484.

Jönköpings läns Brandkårsförbund har avhållit sitt årsmöte i Gislaved.

Jönköpings läns Brandkårsförbund var söndagen den 9 juni samlad till årskonferens i Gislaved. I samband med årsmötet förekom skyddsfrågor, uppvisning av Gislaveds elitbrandkår, filmförevisning samt utställning och demonstration av brandredskap.

Deltagarna samlades först vid gummifabriken, varefter denna studerades under en timmas tid. Fabrikens ledning hade även älskvärdheten att efter rundvandringens slut undfagna de besökande med förfriskningar.

Sedan samlades deltagarna vid brandstationen, där det egentliga programmet inleddes. Detta började med att dir. Oscar Lundqvist, Jönköping, med några ord hälsade välkommen varpå poststationsmästare J. A. Mattsson å Gislaveds municipalsamhälles vägnar hälsade deltagarna i brandkårs-mötet välkomna till Gislaved.

Ordföranden i brandstyrelsen i Gislaved, verkmästare Alvar Sweningsson, höll därefter dagens första föredrag. Detta avhandlade hur Gislaveds municipalsamhälle löst sin brandkårsfråga och det blev även en historik över brandväsendets utveckling. Hr Sweningsson meddelade att det var först med den fruktansvärda explosionskatastrofen i Emil Peterssons järnaffär 1929 som det stod klart för municipalsamhället, att något måste göras för att förbättra förhållandena på brandväsendets område.

Efter hr Sweningssons anförande samlades deltagarna vid gamla sägen invid Nissan där Gislaveds elitbrandkår gav en kort uppvisning under brandchefen, Hjalmar Söderbergs ledning. Efter denna samlades man i IOGT:s lokal för brandkårsförbundets årsmöte. Innan detta påbörjades hann dock deltagarna ta den utställning över brandredskap, som flera firmor från skilda delar av landet anordnat i godtemplarträdgården, i närmare beskådande.

Årsmötesförhandlingarna började med att dir. Oscar Lundqvist i egenskap av förbundets vice ordförande öppnade mötet med några ord. Han framförde också en hälsning från förbundets ordförande, landshövding Hamrin, vilken på grund av riksdagsarbete var förhindrad att närvara.

Verksamhetsberättelsen godkändes utan debatt. Kassen har under året omslutit 2,286:76 kronor och ansvarsfrihet beviljades. Till ordförande omvaldes landshövding Hamrin och till vice ordförande dir. Oscar Lundqvist. Till övriga ledamöter i styrelsen omvaldes domänintendent Bernhard Nilsson, Landeryd, brandchef Nils Kjellbo, Huskvarna, dir. Karl Ekvall, Jönköping och disp. Enoch Petersson, Smålandsstenar samt nyvaldes för en tid av två år brandchefen i Mariannelund, Wigfors, samt för en tid av ett år brandchef Axel Sjöberg, Stockaryd, och brandmästare Gösta Thorö, Jönköping. Till revisorer omvaldes de förutvarande. Medlemsavgiften till förbundet bestämdes till 20 kronor pr brandkår.

Efter årsmötesförhandlingarnas slut höll v. Brandchef H. Rosencrantz föredrag över ämnet "De olika kommunernas skyldigheter vid ordnandet av brandväsendet i Jönköpings län". Talaren anförde inledningsvis att lämpligaste eldsläckningsområden för de olika brandkårerna sällan sammanfalla kommungränserna och hänvisade till sitt föredrag vid årsmötet i Grenna 1935 (infört i denna tidskrift n:r 8/1935 reds anm.). Enligt talaren parasiterade de små kommunerna på de större vad beträffar brandväsendet. Även i de minsta kommuner finnas ju större byggnader såsom kyrkor, skolor ålderdomshem etc., vilka böra skyddas och följaktligen genom sin blotta existens motivera ett åläggande för kommu-

nerna i fråga att åtminstone överenskomma med lämpligt belägna kommuners brandkårer om eldsläckningshjälp. De borde enligt talarens mening åläggas att, antingen tillsammans med andra kommuner uppsätta gemensam belägen brandkår eller, lämna ett visst bidrag, engångs eller årligt, till annan närbelägen kommun mot det att denna övertager ifrågavarande kommuns skyldigheter att sörja för det egna brandskyddet. Detta system får dock icke drivas för långt.

Enligt talarens mening ger erfarenheten vid handen, att utan länsstyrelsens påtryckning och länsbrandstodsbolagets ekonomiska bistånd skrida arbetena med i synnerhet de mindre kommunernas brandskydd långsamt framåt. V. Brandchef Rosencrantz ansåg att det vore önskvärt att Länsstyrelsens beslut vore av mera aggressiv karaktär, och uttalade den meningen att ett föreläggande från Länsstyrelsens sida hade en viss förmåga att sätta fart på förhandlingarna vid ordnandet av brandväsendet på de olika platserna.

Talaren uppräknade därefter de kommuner, vilkas brandväsende enligt hans mening icke var tillfredsställande ordnat och uttalade en förhoppning att Länsstyrelsen skulle finna det nödvändigt att ålägga dessa kommuner att snarast möjligt ordna sitt brandväsende.

Efter att ha framlagt en tabell upptagande dels kommunernas namn och dels de brandkårer, som ifrågavarande kommuner böra träffa eldsläckningsöverenskommelse med, samt redogjort för förhandlingar ang. eldsläckningshjälp med brandkårsförbunden i de län, vilka gränsa till Jönköpings län, beträffande de brandkårer, vilka ligga nära grän-

serna, slutade talaren med att vädja till:

Länsstyrelsen att beakta de mindre kommunernas brandskydd.

Länsbrandstodsbolaget att ekonomiskt understödja anskaffandet av brandmaterielen och till

Kommunernas representanter att söka förståelse för och befrämja brandskyddssträvandena.

Efter detta föredrag visades Svenska Brandskyddsföreningens film "Det brinner" och efter en stunds paus följde ytterligare två föredrag, det ena av dir. Lundqvist över ämnet "Brandförsäkringsbolagen och brandsskyddet" och det andra av ingenjör Uno Arild, Göteborg, vilken talade över ämnet "Motorsprutor och långa tryckslangledningar". Båda föredragen voro synnerligen instruktiva och åhördes med stort intresse.

Sedan var det tid att återigen bryta upp från samlingslokalen och man samlades ånyo vid gamla sägen. Här demonstrerade försäljningschef Th. Nessén, Kristinehamn, olika motorsprutor och tillbehör till dessa. Han demonstrerade ett nytt munstycke för skumsläckning som tilldrog sig särskilt stort intresse.

Efter fotografering samlades deltagarna till gemensam supé på pensionat Björksäter. Vid denna avslutades den lyckade sammankomsten för länets brandmän. Innan dess hade dock brandkonsulent Holger Rosencrantz, som genom sin avflyttning från länet nu lämnar denna befattning, blivit föremål för förbundets särskilda hyllning. Tacket till honom framfördes av äldsta brandchefen, frimästare Wetterholm, Värnamo.

Skånska brandkårsförbundet.

Konsulent: Löjtnant F. Rosenberg. Exp.: Odensgatan 16, Eslöv. Telefon 1053.

Skånska brandkårsförbundets årsmöte.

Skånska Brandkårsförbundet anordnade lördagen den 18 och söndagen den 19 juli sitt årsmöte i Höganäs.

Staden var flaggpydd och stads- husets stora sal, där årsmötets förhandlingar ägde rum, rikt dekorerad. Omkring 300 personer torde varit närvarande då ordföranden landshövding Nilsson på lördagen öppnade mötet med några hälsningsord.

Styrelsens vice ordförande och sekreterare rektor Gustaf Eliason, Svalöv, lämnade en redogörelse för förbundets verksamhet under sistförflutet år, varav bl. a. framgår, att till förbundet äro an-

slutna 193 kärer. På anmodan av direktionen för länslasarettet i Kristianstad har brandkonsulent Nils Östberg besiktigt brandskyddsförhållandena vid landstingets i Kristianstad belägna sjukvårdsanstalter, Mansdala sjukhem, Sönnarslövsgårdens sjukhem och Araslövs sjukhem samt redogjort för befintliga bristfälligheter och lämnat förslag till deras avhjälpande.

Förbundets räkenskaper balansera i inkomster och utgifter på kr. 12,774:16. Bland inkomsterna märkas anslag från häradsbolagen på tillsammans kr. 5,753:25, från kommuner 575 kr. och från Tomelilla köping 500 kr. m. m.

Till ledamöter i förbundets styrelse återvaldes de i tur avgående:

rektor Gustaf Eliasson, Svalöv, stationsinspektör C. J. Brandberg, Bjärsjölagård, godsförvaltaren F. Larsson, Kristinehof och folkskolläraren Konrad Olsson, Mjöhult, samt nyvaldes i stället för förrådsförvaltare A. Sehlin, Svalöv, suppleanten fabriker E. Persson, Munka Ljungby. Till suppleanter återvaldes avgående lantbr. Ernst Jönsson, Slätåker, och kamrer E. Bronér, Broby, samt nyvaldes i stället för fabriker Persson brandchefen N. Olsson, Furulund. Till revisorer återvaldes grosshandlaren Carl Ph. Nilsson, Landskrona och disponenten Sven Widér, Tågarp, samt till suppleanter kamrer Helge Cederholm, Gärds köpinge, och kamrer Esbjörn Håkansson, Billeberga.

Därefter lämnades ordet åt sekreteraren rektor Eliasson, som redogjorde för förbundets ekonomi och planerade utveckling. Den brandkår, som skall kunna utvecklas något, måste vara väl övad och instruerad. Tal. omnämde därefter styrelsens planer för åstadkommande av möjligheten att anställa brandkonsulent med hel tjänstgöring. Detta arbete fordrar sin man helt, men om förbundet skall kunna anställa en sådan kraft fordras medel. Brandkonsulenten bör besöka de olika kårerna vid flera och skilda tillfällen, och detta kostar både tid och pengar. Styrelsen har inriktat sina ansträngningar på att möjliggöra utförandet av uppgiften på ett effektivt sätt och har därför hemställt till kommunerna om en årlig avgift till bidrag därtill och de allra flesta sålunda anmodade ha bifallit framställningen, och de från denna kategori influerna medlen uppgå till omkring 4,000 kr. Vidare har styrelsen vänt sig till brandstodsbolagen om ökade bidrag. Den princip, som hittills följts, har varit bidrag å 5 kr. pr miljon försäkringsvärde,

och styrelsen har nu hemställt om fördubbling av denna avgift till 10 kr. pr miljon, och ett antal bolag har redan bifallit framställningen. På detta sätt har hittills inkommit 2,000 kr. Genom allt detta har förbundets ekonomi betydligt förbättrats, och om detta intresse kan bibehållas blir förbundet i stånd att anställa konsulent såsom ovan nämnts.

Därefter höll civilingenjör Uno Arild ett instruktivt föredrag om skumsläckning. Denna släckning användes, trots den korta tid man haft kännedom om den, ganska flitigt. Tal. framhöll, att den kemiska skumsläckningen helt spelat ut sin roll, varför han ville uppehålla sig vid den mekaniska, som brandkåren nu använde. Ing. Arild redogjorde vidare för apparater m. m. och sättet att använda dem.

Ordföranden frambar åhörarnas tack. Därefter avslutade ordföranden denna del av mötet med ett anförande, i vilket han riktade ett tack till kollegerna i styrelsen, till arbetsutskottet, dess ordförande, rektor Eliasson, som därjämte är sekr. och kassaförvaltare. Vidare ville tal. uttala ett tack till de anslagsgivande institutionerna, såväl de som tidigare lämnat sina bidrag som de nytilkomna och alla dem, som intressera sig för förbundets verksamhet. Slutligen uttalade ordf. sin glädje över att vid mötet se en representant för Riksförbundet, kapten Gillner, och hälsade honom välkommen.

Allmänheten i Höganäs och Kullabygden hade infunnit sig till ett antal av flera hundra vid de i samband med mötet anordnade övningarna.

Först samlades man vid Gustaf Adolfs schakt för att åse bekämpandet av en explosionseldsvåda i sorteringsverket, varvid samtidigt flera arbetare skadats. Brandkårer och ambulans hade

alarmerats och anlände inom kort liksom en Röda Kors-trupp. Övningen leddes av brandkonsulent kapten Österberg, Hälsingborg, på synnerligen instruktivt sätt, vartill ej minst bidrog användandet av en högtalare, varigenom alla kunde följa övningens olika moment. Höganäs brandkår leddes av vice brandchefen Cavallin, Mjöhults och Väsby brandkårer deltog även i övningen.

Det skulle föra oss för långt att i detalj redogöra för övningen. Den blev säkerligen en utmärkt lektion för både deltagare som åskådare av behovet för ett väl ordnat brandskydd och Röda Kors-väsen. Stadsmäklare Erik Lindberg ledde R. K.-truppen och d:r H. Widding höll ett anförande om behandlingen av olyckor vid brandtillfällen.

Efter en paus, varunder besök gjordes i gruvan och en i samband med årsmötet anordnad utställning av brandredskap togs i betraktande, följde en ny demonstration vid Höganäs hamn, nämligen av Komet-skumstrålrör och motorsprutor, som var synnerligen intressant. Man fick se hur skummet sprutades på en byggnad i ett tjockt skyddande lager. Även här hade samlats mycket folk.

Slutligen var arbetsdagen slut, och man samlades närmare 250 till middag å hotell Schweiz. Därunder höll landshövding Nilsson ett anförande och uttalade förbundets tack till alla, som medverkat till de lyckade uppvisningarnas genomförande, Höganäsbolaget, som möjliggjort arrangemangen, organisatören av det hela kapt. Österberg och d:r Widding för anförandet. Skånska brandkårsförbundet har sin uppgift att fylla och vill göra detta på bästa sätt men behöver alla

de frivilligt arbetande krafterna i de frivilliga kårerna härför. Till sist framfördes ett tack till Höganäs stad för mottagandet av förbundet, ett tack som riktades till dess representanter som varit med hela dagen, vidare till Luggude härads brandstodsbolag m. fl.

Luggudebolagets representant nämndeman N. Gudmundsson, Tornarna, framförde sin lyckönskan till förbundet och utbragte ett leve, och slutligen tackade stadsfullmäktiges i Höganäs ordförande, kapten Carl Norrthon, dels för förbundets besök i staden och dels för middagen samt utbragte ett leve för förbundet och dess ordförande landshövding Johan Nilsson.

Söndagens övningar.

Under söndagen gjordes en rundtur till några av Kullabygdens brandstationer, i vilken ett 50-tal mötesdeltagare medföljde. Från Höganäs ställdes först färden till Mjöhult, vars nya brandstation demonstrerades av herr Konrad Ohlsson. Därefter kom turen till Jonstorps nya brandstation, som även besags.

Omkring kl. 1 e. m. anlände man till Mölle, där en högst intressant demonstration ägde rum, i vilken brandkärerna från Mölle, Viken, Lerberget och Jonstorp deltog.

Det gällde att demonstrera seriekoppling för bekämpandet av en skogseld på Barakullen. Sammanlagda slanglängden var 1500 m. och höjden över havet 150 m. Sprutorna placerades på olika höjd och vattnet pressades upp till Barakullen, där två kraftiga vattenstrålar kunde sättas in mot den fingerade skogselden.

En massa åskådare hade samlats på Grand Hotell Ahlbäcks

terrass, varifrån man kunde se sprutorna och manskapet i funktion. Övningen lyckades utmärkt och gav vid handen att man står väl rustad även mot dylika eldsvådor.

Ingeniör Uno Arild höll ett föredrag om seriekoppling och slut-

ligen framförde förbundets vice ordf. rektor Eliasson ett tack till de deltagande brandkärerna för deras intressanta demonstrationer. Brandkärsmötet i Höganäs, som hade tilldragit sig stor uppmärksamhet var därmed avslutat.

BILDA FRIVILLIGA BRANDKÄRER

NOTISER

Stockholms stads brandväsende år 1935.

Under år 1935 har brandkärer alarmerats 818 ggr. 44 eldsvådor hava varit av den omfattningen att två eller flera slangledningar från automobilmotorsprutor, sjöängsprutor eller från brandposter varit behövlige för eldsläckning. 77 eldsvådor hava släckts med en slangledning och vid övriga 697 eldsvådetillfällen hava endast pyttssprutor o. d. mindre släckningsredskap kommit till användning. 154 ggr. har kårens hjälp i och för olyckor, skorstensurbränningar, befriande av människor och djur ur nödläge m. m. påkallats. Om samtliga utryckningar medräknas har en utryckning förekommit i medeltal var 29 minut. Under året har in-

köpts bl. a. 2670 m. 63 mm. linesslang, 2 st. Drägers syrgasapparater och 20 st. ansiktsmasker. Brandskåpens antal uppgick vid årets slut till 567 st. Brandkårens utgifter belöpte sig till kr. 1,959,896:55 och inkomsterna till kr. 154,768:77, vadan stadens nettoutgifter för brandväsendet under år 1935 uppgingo till kr. 1,805,127:78, vilket utgör 3:38 pr innevånare. Stadens 8 ambulanser hava utfört 17,291 transporter.

Göteborgs stads brandväsende år 1935.

Under år 1935 har brandkåren varit alarmerad 443 ggr., därav för eldsvåda 308 ggr och av andra orsaker 135 ggr. Av eldsvådorna hava 71 st. varit av den be-

skaffenheten att en eller flera slangledningar hava behövt användas. Det största antalet slangledningar, som varit i användning är 30 st. Flodsprutan har kommit till användning 4 gånger. Vid övriga tillfällen har elden släckts med pyts-spruta, kemisk eldsläckningsapparat eller varit vid brandkårens framkomst av tillståndskommande personer i det närmaste släckt. Under år 1935 hava följande fordon tillkommit: 1 st. bilmotorspruta av märket Volvo försedd med 1200 min/lit Apipump samt utskjutsstege, 1 st. motordriven Magirusstege om 24 m. byggd å Volvo chassi, 1 st. vid kåren å äldre chassi byggd bärgningsbil med lyftkran. Brandskåpens antal är 241 st. Brandposternas antal har ökat med 83 st. och utgjorde vid årets slut 2581 st. De 5 ambulansvagnarna hava under året utfört 6,629 transporter.

Malmö stads brandväsende år 1935.

Brandkåren har under året varit alarmerad 162 ggr, därav för eldsvåda 116 ggr. Sammanlagda antalet utryckningar vid såväl brand- som ambulansväsendet utgjorde 2962, varför i medeltal under året kan räknas med en tid av icke fullt 3 timmar mellan varje utryckning. Vid eldsvådorna hava i 17 fall två eller flera slangledningar kommit till användning och i 31 fall en slangledning. Vid övriga tillfällen hava endast pyts-sprutor, kemiska eldsläckningsapparater o. d. mindre eldsläckningsredskap använts. Under året har inköpts en 12 m:s utskjutsstege samt 1,410 m. slang. En bil-

motorspruta har försetts med nytt karosseri. Brandskåpens antal har ökat med 5 och var sammanlagda antalet vid årsskiftet 104 st. Stadens 6 ambulansbilar hava utfört 2,800 transporter.

Prenumerationslista.

Med detta nummer av tidskriften följer en prenumerationslista för nästa år. För att kunna beräkna upplagans storlek är Red. tacksam att erhålla prenumerationerna snarast möjligt.

VID BEHOV AV

Brand- och Ambulansvagnar

Motorsprutor — Skumaggregat

Brandslangar — Brandarmatur

Fullständiga brandkårsutrustningar

ANLITA

Brandredskapsfirman

MAURITZ CARLSSON

inh. f. d. överbrandmästare C. A. Carlsson
1:sta Långgatan 13 b Tel. 42410 — 25484

GÖTEBORG

Etablerad år 1901

Följande "Meddelanden från Arbetskommissionen" hava utkommit och kunna erhållas från Svenska Brandkärernas Riksförbunds exp., Styrmsgatan 1, Stockholm.

1/1932	Brandhjälm av aluminium samt brandkask av läder	0: 25	10/1933	Bensinförgasningslykta med bilaga	0: 10
2/1932	Larmrock	0: 10	11/1934	Golvsåg	0: 10
3/1932	Bälte (Skärp)	0: 10	12/1934	Bärbar slangrulle	0: 10
4/1932	Bältyxa (Skärpyxa) och yxfodral	0: 10	13/1934	Förslag till brandbil med bogserad motorspruta	0: 25
5/1932	Manskapslina	0: 10	14/1934	Hakstege	0: 10
6/1933	Väv till sprängsegel	0: 10	15/1934	Seriekorning med motorsprutor	0: 25
7/1933	Grenrör	0: 10	16/1935	Brandstationer	0: 50
8/1933	Strålrör	0: 10	17/1935	Slangar	0: 50
9/1933	Strålrörsmunstycke	0: 10	18/1936	Hydrodynamik	0: 50
			19/1936	Brandsegel	0: 10

Tidskriften utkommer med 10 nummer årligen.

Årsprenumerations sker direkt hos Centralstyrelsens Expedition, Styrmsgatan 1, Stockholm. Prenumerationspriset är 4: — kr. för enskilda exemplar och 2: — kr. pr ex., då minst 5 ex. samtidigt rekvideras.

Annonseriserna pr gång äro:

Första eller sista annonsidorna — efter överenskommelse.

Helsida	60 kr.		Kvartsida	15 kr.
Halvsida	30 "		Åttondelssida	8 "

Vid annonsering minst 4 ggr lämnas 15 % rabatt.

Eftertryck ur tidskriften medges endast om källan angives.